

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра іноземної філології та перекладу

ПЕРЕКЛАД СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ
ТЕКСТІВ /
TRANSLATION OF SOCIAL AND POLITICAL
TEXTS

ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY

Київ 2022

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: Н.П. БІЛОУС, кандидат філологічних наук, доцент;
Л.С. ДЯЧУК, кандидат філологічних наук, доцент;
Н.В. НОВОХАТСЬКА, кандидат філологічних наук, доцент

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри іноземної
філології та перекладу 14.06.2022 р., протокол № 8.

Рецензенти: Н.А. ЛАТИГІНА, доктор політичних наук,
професор, керівник групи забезпечення
спеціальності, гарант освітньої програми
«Прикладна лінгвістика (політична лінгвістика,
англійська мова)»;
О.Г. СОШКО, кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземної філології та перекладу.

**ПЕРЕКЛАД СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ
ТЕКСТІВ /
TRANSLATION OF SOCIAL AND POLITICAL
TEXTS**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

ВСТУП

Програма дисципліни «Переклад суспільно-політичних текстів» призначена для здобувачів вищої освіти ОС «магістр» КНТЕУ денної форми навчання галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації «Прикладна лінгвістика» (Політична лінгвістика, англійська мова).

Програму підготовлено відповідно до Стандарту вищої освіти України із зазначеної спеціальності та відповідної освітньо-професійної програми підготовки магістрів КНТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Переклад суспільно-політичних текстів» є навчити студентів адекватно передавати зміст і стилістичні особливості суспільно-політичних текстів в перекладі.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти із закономірностями перекладу текстів суспільно-політичного характеру;
- формування навичок ефективного подолання жанрово-стилістичних труднощів при перекладі суспільно-політичних текстів у здобувачів вищої освіти;
- опанування необхідними перекладацькими стратегіями та моделями можливих трансформацій для досягнення адекватного перекладу текстів суспільно-політичної тематики;
- відпрацювання техніки перекладу письмових текстів інформативного та газетного жанрів.

Предметом вивчення дисципліни є особливості перекладу суспільно-політичних текстів на основі базових знань з практики перекладу, з урахуванням лексико-граматичних, стилістичних та прагматичних аспектів перекладу.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

На етапі вивчення дисципліни «Переклад суспільно-політичних текстів» здобувачі вищої освіти повинні *знати* основні поняття й визначення з курсів «Іноземна мова за професійним спрямуванням (для економічних спеціальностей)», «Практика перекладу з першої іноземної мови (англійська)», «Стилістика англійської мови, як першої іноземної», а також *уміти* здійснювати семантико-стилістичний аналіз текстів суспільно-політичної тематики; застосовувати засоби перекладу й перекладацькі трансформації для виконання якісного перекладу.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Переклад суспільно-політичних текстів», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння здобувачами вищої освіти загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за освітньо-професійною програмою:

Прикладна лінгвістика (політична лінгвістика, англійська мова), (ОС магістр).

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
1)	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	1-10
2)	Здатність бути критичним і самокритичним	1-10
3)	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	1-10
4)	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	1-10
5)	Здатність працювати в команді та автономно	1-10

7)	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	1-10
9)	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	1-10
11)	Здатність проведення досліджень на належному рівні	1-10
12)	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	1-10
13)	<i>Здатність об'єктивно і критично оцінювати життєво важливу суспільно-політичну інформацію</i>	1-10
<i>Спеціальні (фахові) компетентності за освітньою програмою</i>		
2)	Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства	1-10
6)	Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань	1-10
7)	Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень	1-10
8)	Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату	1-10
10)	<i>Здатність давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних партій і лідерів з позицій загальнонаціональних інтересів</i>	1-10

<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
1)	Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення	1-10
2)	Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами	1-10
3)	Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі	1-10
4)	Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування	1-10
5)	Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня	1-10
6)	Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації	1-10

8)	Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства	1-10
9)	Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації	1-10
13)	Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються	1-10
15)	Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу	1-10
16)	Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог	1-10
18)	<i>Бачити справжній сенс виступів політичних лідерів і використовувати ними методи маніпуляції громадською свідомістю</i>	1-10
19)	<i>Готувати повідомлення на політичну тематику, брати участь в політичних дискусіях, передвиборних компаніях, масових і групових опитуваннях громадської думки</i>	1-10

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи суспільно-політичного перекладу

Суспільно-політичний переклад в контексті загальнолінгвістичної теорії перекладу. Місце суспільно-політичного перекладу в класифікації видів перекладу.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 5.

Додатковий: 6, 9.

Інтернет-джерела: 11-14.

Тема 2. Жанрово-стилістичні особливості суспільно-політичних текстів

Жанрово-стилістичні особливості суспільно-політичних текстів і загальні проблеми їхнього перекладу.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 2, 3.

Додатковий: 6, 9.

Інтернет-джерела: 11-14.

Тема 3. Жанрове розмаїття суспільно-політичних текстів

Особливості перекладу власне газетних текстів (серйозна періодика, популярна преса). Види газетних текстів: суто інформативний жанр (огляд новин), інформаційно-оціночні статті (передова та аналітична стаття).

Список рекомендованих джерел:

Основний: 5.

Додатковий: 6, 9.

Інтернет-джерела: 10-14.

Тема 4. Переклад власних назв в суспільно-політичних текстах

Лексичні особливості суспільно-політичних текстів. Переклад власних назв і посад в суспільно-політичних текстах.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1.

Додатковий: 6.

Інтернет-джерела: 11-14.

Тема 5. Переклад суспільно-політичних реалій

Специфіка перекладу суспільно-політичних реалій. Відтворення суспільно-політичних реалій: найменувань адміністративно-територіального устрою, населених пунктів, органів та носіїв влади, політичних організацій, політичних та соціальних рухів, політичних діячів, звань, титулів, звертань, станів, каст.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1.

Додатковий: 6, 8.

Інтернет-джерела: 11-14.

**Тема 6. Переклад фразеологізмів та ідіом
в текстах публіцистичного дискурсу**

Образна фразеологія. Ідіоми-кліше в текстах публіцистичного дискурсу. Способи перекладу сталих зворотів у текстах публіцистичного дискурсу: повний і частковий фразеологічний еквівалент; фразеологічний аналог; дослівний переклад (калькування); описовий переклад.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1.

Додатковий: 6.

Інтернет-джерела: 11-14.

Тема 7. Особливості перекладу термінології та неологізмів

Термінологічні еквіваленти. Переклад неологізмів, okazіональних новотворів. Шляхи відтворення термінів та неологізмів при перекладі.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 4.

Додатковий: 7.

Інтернет-джерела: 11-14.

Тема 8. Засоби відтворення абревіатур та евфемізмів

Основні типи абревіатур та акронімів. Поняття евфемізмів. Класифікація евфемізмів. Переклад абревіатур та евфемізованих виразів.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 4, 5.

Додатковий: 7.

Інтернет-джерела: 11-14.

**Тема 9. Застосування трансформацій при перекладі
суспільно-політичних текстів**

Лексичні трансформації при перекладі суспільно-політичних текстів.
Граматичні трансформації при перекладі суспільно-політичних текстів.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 4.

Додатковий: 6, 9.

Інтернет-джерела: 11-14.

Тема 10. Письмовий переклад суспільно-політичних текстів

Техніка письмового перекладу текстів суспільно-політичної тематики.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 2, 3, 5.

Додатковий: 6.

Інтернет-джерела: 11-14.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ¹

Основний:

1. Білоус Н.П. *Практика перекладу з англійської мови. Навч. посіб./Л.С.Дячук, Н.В.Новохатська, Київ: КНТЕУ, 2021. 200 с.*
2. Карабан В. І. Переклад англомовної громадсько-політичної літератури. Міжнародні конвенції в галузі прав людини: Навч. посіб./За ред. Л.М.Черноватого та В.І. Карабана, Вінниця: Нова книга, 2006. 272 с.
3. Карабан В. І. Переклад англомовної громадсько-політичної літератури. Система держуправління США: Навч. посіб./За ред. Л.М.Черноватого та В.І. Карабана, Вінниця: Нова книга, 2006. 400 с.
4. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту: навч.посібник. Київ: Ленвіт, 2012. 203 с.
5. Ребрій О.В. Переклад англомовної громадсько-політичної літератури. Європейський Союз та інші міжнародні політичні, економічні, фінансові та військові організації. Навч. посіб./За ред. Л.М.Черноватого та В.І. Карабана, 2-ге вид. Вінниця: Нова книга, 2020. 240 с.

Додатковий:

6. Корунець І.В. *Теорія і практика перекладу : підручник. Вінниця: Нова книга, 2006. 448 с.*
7. Черноватий Л.М. *Переклад англомовної економічної літератури. Економіка США. Загальні принципи. Вінниця, 2005.*
8. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англомовних перекладів української прози) / Р. П. Зорівчак. Львів : Вид-во при Львів. ун-ті, 1989. 216 с.
9. Baker M. *In Other Words. A Coursebook in Translation* / M. Baker. London and N. Y. : Routledge, 1992.

---

¹ Курсивом виділені назви видань, які знаходяться в бібліотеці КНТЕУ

Інтернет-джерела:

10. Сніжко О. Жанрова система публіцистичних текстів. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. 2011. Вип. 26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuufilol_2011_26_49 (дата звернення 22.03.2021).
11. Cable News Network. URL: <http://www.cnn.com/> (дата звернення 02.11.2021).
12. Encyclopedia Britannica. URL: <http://www.britannica.com/> (дата звернення 02.11.2021).
13. Macmillan. URL: <https://www.macmillandictionary.com> (дата звернення 02.11.2021).
14. The British Broadcasting Corporation (BBC). URL: <http://www.bbc.co.uk/> (дата звернення 02.11.2021).

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

програми дисципліни «Переклад суспільно-політичних текстів»

Погоджено

Завідувач кафедри іноземної філології
та перекладу

_____ А.Г. Латигіна
(підпис)
_____ 2021 р.

Погоджено

Гарант освітньої програми
«Прикладна лінгвістика»

_____ Н.А. Латигіна
(підпис)
_____ 2021 р.

Погоджено

Заступник декана з навчально-
методичної та наукової роботи

_____ Н.П. Шаповалова
« _____ » _____ 2021 р.